

289 1. Beh. af Forst. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1874 til 31. Marts 1875.

290

en Regjering, naar han ikke er i Overensstemmelse med dette Things Flertal. Kongen siges at være fuldkommen fri i Valget af sine Raadgivere, det er hans grundlovmæssige Ret, men man siger tillige, at ingen hæderlig Mand kan følge en Opfordring til at danne en Regjering, med mindre han er sikker paa, at han er i Overensstemmelse med dette Things Flertal. Følgelig tror jeg ikke, det kan modsiges, at dette frie Valg, som saaledes tillægges Kongen, bliver, da man dog maa gaa ud fra, at Kongen kun vil henvende sig til hæderlige Mænd, i den Grad indskrænket, at man omtrent med Navn kan angive de Personer, som Kongen under en saadan Forudsætning maa henvende sig til. Spørgsmaalet er nu altsaa, om man, naar man gaar ud fra, at en hæderlig Mand, som ikke er i Overensstemmelse med dette Things Flertal, bør og maa undslaa sig for at følge det Raad, der i saa Henseende maatte stilles til ham af Kongen, ikke ogsaa konsekvent maa indpømme, at en lignende Betænkelighed netop fra Samvittighedsfuldhedens Side maa gjøre sig gjældende hos alle dem, til hvem Kongen vil betro dette Hverv. Den Forudsætning, fra hvilken jeg er gaaet ud i dette Foredrag, er jo nemlig den, at Alt gaar saaledes, som det fra Flertallets Side ønskes, og det forekommer mig da, det maa siges ikke alene at være rimeligt, men vist, at de Mænd, der efter Oplysningen af Folkethinget fremtræde her som Ledere af Folkethingets Flertal, maa, naar en saadan Opfordring stilles til dem, og naar de ere redelige og samvittighedsfulde Folk med politisk Indsigt — derfra gaar jeg ud — give Hans Majestæt Afslag; thi det, hvorom Sagen dreier sig, er ikke et personligt Spørgsmaal. Hvis det var et personligt Spørgsmaal, vilde det stille sig adskillig anderledes; men det er det jo ikke. Det er ikke Meningen, at et kommende Flertal efter Oplysning af Rigsdagen skulde finde sig tilfredsstillet ved, at dets ledende Mænd kom ind i Kongens Raad, om de end kun, som man har haft Exempel paa i Frankrig — det blev nævnt forleden Dag — sad der i 3 Dage; men Meningen er den, at man ønsker de Reformere fremmede, som gjentagne Gange ere blevne bragte frem i denne Sal. Meningen er, at Folket, som ikke er blevet tilfredsstillet igennem Lovarbejderne, skal faae en Tilfredsstillelse i saa Henseende; det nye Ministerium skal være i Stand til at tilvejebringe den lykkelige Overensstemmelse mellem Thingene, som nu savnes. Det er nu vistnok blevet sagt under denne Forhandling af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at, naar efter en Oplysning

Folkets Flertal havde udtalt sig imod Regjeringen, og en ny var bleven dannet i Genhold hertil, vilde en saadan Regjering ganske anderledes være i Stand til at paavirke Landstthinget. Af Alt, hvad der efter min Mening er blevet sagt af Besynderligt under denne Forhandling, tilstaar jeg, at dette for mig stiller sig som det Allerbesynderligste. Den nye Regjering, udpeget ved Omstændighederne og hvilende paa Grundlaget af Folkethingets Adresse, vilde have til Opgave at gennemføre den politiske Doktrin, at Landstthinget var Folkethinget fuldstændig underordnet, at Landstthinget havde at bøde sig for de Beslutninger, som maatte komme herfra til det, idet Landstthinget skulde følge de Grundsatninger, som her have gjort sig gjældende, gjenem alle Reformlovsforslag. Dersom dette er Meningen, vil man aldeles ikke faae Reformere. Dersom Landstthinget fastholder den Stilling, som det nu har indtaget, vil Befolkningen være ligesaa ilde faren, som den er i nærværende Dieblis. Det maa altsaa være Forudsætningen, at det nye Ministerium er valgt for at gennemføre den Doktrin, om hvilken Landstthinget paa den stærkeste Maade i sin Adresse har erklæret, at det anser den for at være et Indgreb i dets — Landstthingets — forfatningsmæssige Rettigheder. Det forekommer mig, at det ikke let er muligt at tænke sig nogen uheldigere Stilling for den ny Regjering. Naar det gjælder om at paavirke Landstthinget, vil den fra sin Fødsel staa i et fuldstændig fjendtlig Forhold til Landstthinget, og dersom vi ikke skulle gaa ud fra, at der skal anvendes Tvang — en Visning, som jeg kaster langt fra mig, og som der ingen Grund vilde være til at omtale, dersom der ikke var faldet Ytringer derom ved Leiligheder, hvor disse Ytringer maa anses for ikke at have været ret vel overveiede — dersom vi altsaa maa gaa ud fra, hvad der bør være vort Udgangspunkt, og hvad der ogsaa er blevet sagt her i denne Sal, nemlig at der ikke fra nogen Side kan være Tale om at anvende Andet end fredelige og lovlige Midler, vil den nye Regjering, dannet af et kommende Folkethings Flertal, være lige saa vanskelig stillet med Hensyn til Gjennemførelsen af disse Reformere som nogenstahelt nuværende Regjering. De omtalte Reformere, som ligge Befolkningen saa meget paa Hjerte, og for hvis Skyld Finantsloven nu skal negtes, ville med andre Ord ikke være bragte et Haneffed videre frem, selv om alle de Forudsætninger sloge til, som jeg maa antage fra Flertallets Side anses for de ønskelige. Naar det er blevet sagt i denne Sal, at man maatte huske paa, at Lands-